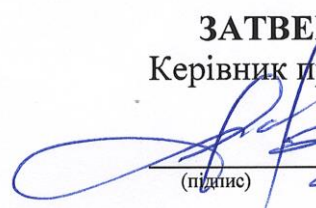

Міністерство освіти і науки України

Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра № 103 «Проектування літаків і вертольотів»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Керівник проектної групи/

(підпис) М.М. Орловський
(ініціали та прізвище)

« 30 » 08 2021

РОБОЧА ПРОГРАМА ВИБІРКОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інженерний аналіз елементів АТ
(назва навчальної дисципліни)

Галузі знань: 27 «Транспорт»
(шифр і найменування галузі знань)

Спеціальність: 272 «Авіаційний транспорт»
(код та найменування спеціальності)

Освітня програма: «Технічне обслуговування та ремонт ПС і авіаційних двигунів»
(найменування спеціалізації)

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Харків 2021 рік

Робоча програма Інженерний аналіз елементів АТ

(назва дисципліни)

для студентів за спеціальністю 272 «Авіаційний транспорт»

освітньою програмою «Обслуговування та ремонт повітряних суден і авіадвигунів»

«30» 08 2021 р., - 11 с.

Розробники: д.т.н., проф., проф. каф. 103 Філіпковський С.В.

(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

доц. каф.103 Чумак А.С.

(прізвище та ініціали, посада, наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри _____

Проектування літаків та вертольотів

(назва кафедри)

Протокол № 2 від «30» 08 2021 р.

Завідувач кафедри к.т.н., доцент

(наукова ступінь та вчене звання)

(підпис)

Гуменний А.М.

(ініціали та прізвище)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників		Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
			Денна форма навчання	
Кількість кредитів:		Галузь знань 13 «Механічна інженерія» (шифр і назва) Спеціальність: 134 «Авіаційна та ракетно-космічна техніка» (шифр і назва) Освітня програма «Літаки і вертольоти» (шифр і назва) Рівень вищої освіти: <u>другий (магістерський)</u>	Вибіркова	
5	2		Навчальний рік	
Модулів – 2			2021/2022	
Змістових модулів – 2			Семестр	
Індивідуальне завдання: Курсовий проект з дисципліни «Інженерний аналіз елементів авіаційної техніки» <u>Аналіз напружено-деформованого стану кесону крила</u> (назва)			1-й	2-й
Загальна кількість годин – 210			Лекції	
			32 год.	–
			Практичні заняття:	
			32 год.	–
Тижневих годин для денної форми навчання:			Курсовий проект	
			–	16 год.
аудиторних – 4 год.; самостійної роботи – 3,5 год.			Самостійна робота	
			86 год.	44 год.
			Види контролю:	
			іспит	диф. залік

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

Теоретичний курс – **64 / 86.**

Курсовий проект – **16 / 44.**

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Інженерний аналіз елементів АТ» є надання базового уявлення про виконання інженерного аналізу НДС елементів конструкції авіаційної техніки при їх статичному навантаженні за допомогою методу скінчених елементів реалізованого в комп'ютерній інтегрованій CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Завданням вивчення дисципліни «Переддипломний курс» є отримання студентами знань про сучасне виконання інженерного аналізу НДС елементів конструкції авіаційної техніки за допомогою методу скінчених елементів реалізованого в комп'ютерній інтегрованій CAD/CAE системі ANSYS APDL і ANSYS Workbench

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких **компетентностей**:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі технічного обслуговування та ремонту повітряних суден і авіадвигунів або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК1 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК2 – Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК5 – Здатність приймати обґрунтовані рішення

ЗК8 – Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

ЗК9 – Здатність проведення досліджень на відповідному рівні

ЗК10 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

ФК1 – Здатність формулювати мету і завдання дослідження, виявляти пріоритети розв'язку завдань, вибирати й створювати критерії оцінки

ФК2 – Здатність застосовувати сучасні методи дослідження, оцінювати й представляти результати виконаної роботи

ФК4 – Знання і вміння використовувати досягнення науки і техніки в професійній діяльності

ФК5 – Здатність готувати огляди, публікації за результатами виконаних досліджень

ФК10 – Здатність до проведення технологічних розрахунків підприємства з метою визначення потреби в персоналі, виробничо-технічній базі, матеріалах, запасних частинах.

ФК14 – Здатність розробляти моделі, які дозволяють прогнозувати зміну технічного стану об'єктів авіаційної техніки, відслідковувати параметри ефективності її технічної експлуатації на базі сучасних аналітичних методів і складних моделей.

ФК15 – Здатність розробляти плани, програми й методики досліджень, практичні рекомендації з використання результатів досліджень.

Програмні результати навчання

ПРН1 – Формулювати мету і завдання дослідження, виявляти пріоритети розв'язку завдань, вибирати й створювати критерії оцінки.

ПРН2 – Застосовувати сучасні методи дослідження, оцінювати й представляти результати виконаної роботи.

ПРН3 – Використовувати закони й методи математики, природніх, гуманітарних і економічних наук при розв'язку професійних завдань, у тому числі при розв'язку нестандартних завдань, що вимагають глибокого аналізу їх сутності з природничо-наукових позицій.

ПРН6 – Використовувати досягнення науки і техніки в професійній діяльності.

ПРН17 – Розробляти моделі, які дозволяють прогнозувати зміну технічного стану об'єктів авіаційної техніки, відслідковувати параметри ефективності її технічної експлуатації на базі сучасних аналітичних методів і складних моделей.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- базові положення методу скінчених елементів для виконання інженерного аналізу НДС елементів конструкції авіаційної техніки при їх статичному навантаженні;

- основи роботи в CAD/CAE системі ANSYS APDL і ANSYS Workbench;
- методи моделювання елементів авіаційної техніки в CAD/CAE системі ANSYS APDL і ANSYS Workbench;
- методи створення скінчено-елементних моделей об'єктів авіаційної техніки в CAD/CAE системі ANSYS APDL і ANSYS Workbench;
- методи аналізу НДС елементів конструкції авіаційної техніки при їх статичному навантаженні в CAD/CAE системі ANSYS APDL і ANSYS Workbench

вміти:

- працювати в комп'ютерній інтегрованій системі CAD/CAE ANSYS APDL і ANSYS Workbench
- створювати комп'ютерні моделі елементів конструкції авіаційної техніки;
- створювати скінчено-елементні моделі об'єктів авіаційної техніки;
- виконувати розрахунки НДС об'єктів авіаційної техніки при їх статичному навантаженні;
- проводити інженерний аналіз результатів, отриманих під час розрахунку НДС об'єктів авіаційної техніки при їх статичному навантаженні

мати уявлення:

- про сучасні комп'ютерні системи, які використовуються для виконання розрахунків НДС за допомогою методу скінчених елементів;
- про сучасні методи інженерного аналізу елементів авіаційної техніки.

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Створення CAD моделей елементів конструкції літаків та скінчено-елементної сітки на їх основі. Проведення аналізу результатів розрахунків індивідуальних моделей

ВСТУП

Мета та задачі курсу. Короткий зміст курсу. Перелік рекомендованої літератури. Основи методу скінчених елементів. Огляд комп'ютерних інтегрованих CAD/CAE систем та їх можливостей для проведення розрахунків задач в різних областях науки.

ТЕМА 1. Загальні відомості про CAD/CAE систему ANSYS APDL і ANSYS Workbench

Загальні відомості про CAD/CAE систему ANSYS. Структура та основні модулі. Призначення основних модулів. Короткий опис можливостей програми для проведення усіх типів аналізу: структурного, теплового, електромагнітного, CFD та різних типів зв'язаних задач.

ТЕМА 2. Основи роботи в CAD/CAE системі ANSYS APDL і ANSYS Workbench

Запуск системи ANSYS. Опис структури діалогового вікна *ANSYS Product Launcher*. Вхід у систему. Графічний інтерфейс користувача. Графіка та вибір об'єктів. Призначення клавіш маніпулятора "миші". Структура бази даних в системі ANSYS. Перелік та опис типів робочих файлів системи ANSYS.

ТЕМА 3. Основні етапи виконання структурного аналізу в CAD/CAE системі ANSYS APDL і ANSYS Workbench

Опис етапів для виконання лінійного структурного аналізу елементів авіаційних конструкцій. Препроцесор (PREPROCESSOR). Рішення (SOLUTION). Постпроцесор (POSTPROCESSOR). Аналіз результатів рішення.

ТЕМА 4. Етап попередніх рішень

Вибір типу аналізу. Деталізація розрахункової моделі. Властивості симетрії розрахункової моделі. Вибір типу елемента. Порядок скінченого елемента. Щільність скінчено-елементної сітки.

ТЕМА 5. Імпорт геометричних об'єктів в CAD/CAE систему ANSYS APDL і ANSYS Workbench

Опис основних типів файлів, які можна використовувати для імпорту геометричних моделей. Налаштування параметрів імпорту в системі ANSYS.

ТЕМА 6. Основи моделювання в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Опис ієрархічної структури геометричних елементів в системі ANSYS. Опис методів моделювання: “зверху-вниз” та “знизу-вгору”. Примітиви. Робоча площина. Булеві операції. Типи координатних систем. Побудова точок, лінії, поверхонь, об'ємів. Операції трансформації геометричних об'єктів. Побудова CAD моделі опори підшипника. Побудова CAD моделі шатуна.

ТЕМА 7. Основи створення скінчено-елементної сітки в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Призначення атрибутів об'єктам CAD моделі. Управління щільністю сітки. Опція SmartSizing. Глобальне управління розміром елемента. Розмір скінченого елемента за замовчуванням. Локальне управління розміром скінченого елемента. Зміна та видалення скінчено елементної сітки. Опис моделей матеріалів.

ТЕМА 8. Методи створення скінчено-елементних сіток в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Метод вільного створення сітки. Метод упорядкованого створення сітки. Метод створення сітки Hex-to-tet. Створення сітки методом екструзії. Створення сітки методом Sweep. Створення скінчено-елементної сітки моделі опори підшипника. Створення скінчено-елементної сітки моделі шатуна. Створення скінчено-елементної сітки моделі шпінта. Створення скінчено-елементної сітки моделі колеса.

ТЕМА 9. Основи логічного вибору об'єктів в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Структура логічного вибору об'єктів в системі ANSYS. Методи логічного вибору об'єктів в системі ANSYS.

ТЕМА 10. Основи завдання граничних умов та прикладання навантаження до моделі для різних типів розв'язуваних задач в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Опис доступних у системі граничних умов для різних типів розв'язуваних задач. Завдання граничних умов. Симетричні та асиметричні граничні умови. Зосереджене навантаження. Навантаження на поверхні. Масове (об'ємне) навантаження. Інерційні навантаження. Навантаження для зв'язаних задач.

ТЕМА 11. Основні відомості про модуль Solution (Рішення) в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Опис модулю SOLUTION. Налаштування опцій решателя. Етапи навантаження, підшаги та кількість ітерацій. Опції управління виводом результатів. Отримання рішення.

ТЕМА 12. Аналіз результатів рішення за допомогою модуля постпроцесору (POSTPROCESSOR) в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench

Опис головного постпроцесору. Зчитування результатів рішення. Графічне уявлення результатів. Представлення результатів у вигляді таблиць. Представлення результатів на вибраному шляху. Робота з елементними таблицями.

ТЕМА 13. Розрахунок НДС кронштейну навіски агрегату

Прикладання зовнішнього навантаження до конструкції кронштейну та завдання граничних умов. Аналіз НДС кронштейну навантаженого розподіленим навантаженням.

ТЕМА 14. Розрахунок НДС шатуна

Прикладання зовнішнього навантаження до конструкції шатуна та завдання граничних умов за умов геометричної та силової симетрії моделі шатуна. Аналіз НДС шатуна навантаженого розподіленим навантаженням.

ТЕМА 15. Визначення коефіцієнту концентрації напружень в пластині з отвором

Аналіз пластини з отвором навантаженої розтягуючим зусиллям. Визначення коефіцієнту концентрації напружень на основі аналізу отриманих результатів НДС пластини з отвором.

ТЕМА 16. Розрахунок НДС товстостінного циліндру

Аналіз класичної задачі розрахунку товстостінного циліндру навантаженого внутрішнім тиском та температурою.

ТЕМА 17. Розрахунок НДС плоскої ферми

Аналіз НДС конструкції плоскої ферми.

ТЕМА 18. Аналіз загального НДС носової стійки шасі

Розрахунок та аналіз загального НДС носової стійки фермово-балочної конструктивно силової схеми, навантаженої зосередженими зусиллями.

ТЕМА 19. Аналіз загального НДС кесону стріловидного крила

Аналіз загального НДС в силових елементах кесонного стріловидного крила навантаженого поперечним зусиллям.

Змістовий модуль 2.**Аналіз НДС типових елементів авіаційної техніки****ТЕМА 20. Розрахунок вузла кріплення пасажирського крісла**

Аналіз загального та локального НДС у вузлі кріплення пасажирського крісла.

ТЕМА 21. Моделювання попередньої затяжки в болтовому з'єднанні

Приводяться методи моделювання попередньої затяжки в болтовому з'єднанні

ТЕМА 22. Задача Герца. Контакт циліндра з площиною

Проводиться рішення задачі Герца

ТЕМА 23. Випробування матеріалів на розтягування

Демонструється можливість нелінійної задачі на прикладі розтягування циліндричного зразка

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Створення CAD моделей елементів конструкції літаків та скінчено-елементної сітки на їх основі. Проведення аналізу результатів розрахунків індивідуальних моделей.						
1. Вступ. Мета та задачі курсу. Короткий зміст курсу. Перелік рекомендованої літератури	1	1		1		2
2. Загальні відомості про CAD/CAE систему ANSYS	7	1		1		2
3. Основи роботи в CAD/CAE системі ANSYS	5	1		1		2
4. Основні етапи виконання структурного аналізу в CAD/CAE системі ANSYS	2	1		1		2
5. Етап попередніх рішень	1	1		1		2
6. Імпорт геометричних об'єктів в CAD/CAE систему ANSYS	2	1		1		2
7. Основи моделювання в CAD/CAE системі ANSYS	12	1		1		2
8. Основи створення скінчено-елементної сітки в CAD/CAE системі ANSYS	3	1		1		2
9. Методи створення скінчено-елементних сіток в CAD/CAE системі ANSYS	4	2		2		2
10. Основи логічного вибору об'єктів в CAD/CAE системі ANSYS	2	1		1		2
11. Основи завдання граничних умов та прикладання навантаження до моделі для різних типів розв'язуваних задач в CAD/CAE системі ANSYS	8	2		2		4
12. Основні відомості про модуль Solution (Рішення) в CAD/CAE системі ANSYS	4	1		1		2
13. Аналіз результатів рішення за допомогою модуля постпроцесору (Postprocessor) в CAD/CAE системі ANSYS и ANSYS Workbench	6	1		1		2
14. Розрахунок НДС кронштейну навіски агрегату	4	1		1		2
15. Розрахунок НДС шатуна	3	1		1		2
16. Визначення коефіцієнту концентрації напружень в пластині з отвором	4	1		1		2
17. Розрахунок НДС товстостінного циліндру	5	1		1		2
18. Розрахунок НДС плоскої ферми	4	1		1		2
19. Аналіз загального НДС носового стояка шасі	4	2		2	24	4
20. Аналіз загального НДС кесону стрілоподібного крила	9	2		2	24	4
Разом за змістовим модулем 1	142	24	–	24	48	46

1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 2. Аналіз НДС типових елементів авіаційної техніки.						
21. Розрахунок вузла кріплення пасажирського крісла		2		2		8
22. Моделювання попередньої затяжки в болтовому з'єднанні		2		2		10
23. Задача Герца. Контакт циліндра з площиною		2		2		18
24. Випробування матеріалів на розтягування		2		2		16
Разом за змістовим модулем 2	68	8		8		52
Усього годин	210	32		32	48	92

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Не передбачено програмою</i>	

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	<i>Не передбачено програмою</i>	

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Основи роботи в CAD/CAE системі ANSYS і ANSYS Workbench. Підготовка геометричних моделей.	4
2.	Створення скінчено-елементних моделей в ANSYS і ANSYS Workbench	2
3.	Розрахунок загального НДС ферменної конструкції	2
4.	Розрахунок локального НДС елементів конструкції	4
5.	Визначення коефіцієнту концентрації напружень в пластині з отвором	2
6.	Розрахунок НДС з урахуванням контактної взаємодії. Задача Герца.	4
7.	Розрахунок НДС з урахуванням нелінійних властивостей матеріалу	2
8.	Розрахунок НДС з урахуванням температурних напружень	4
9.	Параметричне дослідження аеродинамічних характеристик крила	4
10.	Розрахунок загального НДС крила з урахуванням розподілу аеродинамічного навантаження	4

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
1	Вивчення основних меню інтерактивного інтерфейсу системи ANSYS	2
2	Налаштування візуалізації та орієнтації моделі в системі ANSYS	2
3	Освоєння графічного вибору об'єктів моделі	4
4	Вивчення основних можливостей модуля PREPROCESSOR	12
5	Вивчення основних можливостей модуля SOLUTION	10
6	Вивчення моделей матеріалів, доступних в системі ANSYS	2
7	Вивчення основних можливостей модуля POSTPROCESSOR	12
Змістовий модуль 2.		
	Вивчення основних меню інтерактивного інтерфейсу системи ANSYS Workbench	12
	Освоєння графічного вибору об'єктів моделі ANSYS Workbench	12
	Вивчення моделей матеріалів, доступних в системі ANSYS Workbench	14
	Вивчення основних можливостей модуля Static Structural	14
	Разом	98

9. Індивідуальні завдання (КП)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<i>Аналіз загального НДС кесону стрілоподібного крила</i>	24
2	<i>Аналіз загального НДС стояка шасі</i>	24

10. Методи навчання

Проведення практичних занять, індивідуальні консультації (при необхідності), самостійна робота студентів за матеріалами, опублікованими кафедрою (методичні посібники) та ведучими авіаційними організаціями, користування матеріалами мережі Internet та електронними матеріалами розміщеними на сайті кафедри.

11. Методи контролю

Проведення поточного контролю, письмового модульного контролю, фінальний контроль у вигляді заліку.

12.1. Розподіл балів, які отримують студенти (кількісні критерії оцінювання)

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (іспит) у випадку відмови від балів поточного тестування та допуску до заліку	Сума
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Виконання лабораторних робіт		
T1 – T20	T20 – T26			
0...25	0...25	0...50	0...100	0...100

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

12.2. Якісні критерії оцінювання

Необхідний обсяг знань для одержання позитивної оцінки:

Задовільно (60-74). Показати встановлений мінімум знань. Захистити всі індивідуальні завдання та здати тестування.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити всі індивідуальні завдання, виконати всі КР.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми.

Необхідний обсяг вмінь для одержання позитивної оцінки:

Задовільно (60-74). Показати встановлений мінімум знань та умінь. Захистити всі індивідуальні завдання та здати тестування.

Добре (75-89). Твердо знати мінімум, захистити всі індивідуальні завдання, виконати всі КР.

Відмінно (90-100). Здати всі контрольні точки з оцінкою «відмінно». Досконально знати всі теми та уміти застосовувати їх.

12.3 Критерії оцінювання роботи студента протягом семестру

Задовільно (60-74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі лабораторні роботи та домашні завдання.

Добре (75 - 89). Твердо знати мінімум знань, виконати усі завдання. Показати вміння виконувати та захищати всі лабораторні роботи в обумовлений викладачем строк з обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах.

Відмінно (90 - 100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Знати усі теми. Орієнтуватися у підручниках та посібниках. Безпомилково виконувати та захищати всі лабораторні роботи в обумовлений викладачем строк з докладним обґрунтуванням рішень та заходів, які запропоновано у роботах.

Шкала оцінювання: бальна і традиційна

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

13. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій та література, котра знаходиться в бібліотеці, методичному кабінеті та в електронному вигляді на сервері кафедри проектування літаків та вертольотів (перелік приводиться нижче у розділі 14 даної програми).

14. Рекомендована література

Базова:

1. Анализ напряженно-деформированного состояния авиационных конструкций с помощью системы ANSYS [текст] / В.Н. Анпилов, А.Г. Гребеников, Д.Ю. Дмитренко и др. – Х. Нац. Аэрокосм. Ун-т «ХАИ», АНТО «КНХ», ANSYS INC., 2008. – 410 с.
2. Методология интегрированного проектирования и моделирования сборных самолетных конструкций [текст] / А.Г. Гребеников. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т «ХАИ», 2006. – 532 с.
3. Анализ напряженно-деформированного состояния авиационных конструкций с помощью системы ANSYS: Учеб. пособие в 2 ч. [текст] / А.Г. Гребеников, С.П. Светличный, В.Н. Король, В.Н. Анпилов – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т «ХАИ», CADFEM GmbH, АНТО «КНХ», 2002. – Ч.1 – 310 с.
4. Метод конечных элементов в задачах строительной механики летательных аппаратов: учеб. пособие для вузов [текст] / И.Ф. Образцов, Л.М. Савельев, Х.С.Хазанов– М.: Высш. шк., 1985. – С. 325 – 328.
5. Проектирование самолетов: Учебник для вузов [текст] / С.М. Егер,

- В.Ф. Мишин, Н.К. Лисейцев и др.; Под. ред. С.М. Егера. – 3-е изд., перераб. и доп. – М.: Машиностроение, 1983. – 616 с.
6. Проектирование вертолетов [текст] / В.С. Кривцов, Я.С. Карпов, Л.И. Лосев. - Учебник. - Харьков: Нац. аэрокосм. ун-т "Харьк. авиац. ин-т", 2003. - 344 с.
 7. Основы общего проектирования самолетов с газотурбинными двигателями: Учеб. пособие в 2 ч. [текст] / Балабуев П.В., Бычков С.А., Гребеников А.Г., Желдоченко В.Н., Кобылянский А.А., Мялица А.К., Рябков В.И., Цепляева Т.П. – Х.: Нац. аэрокосм. ун-т «ХАИ», 2003. – Ч. 1 – 454 с. – Ч. 2 – 390 с.
 8. CALS (Continuous Acquisition and Life cycle Support – непрерывная информационная поддержка жизненного цикла изделия) в авиастроении [текст] / Братухин А.Г., Давыдов Ю.В., Елисеев Ю.С., Павлов Ю.Б., Суров В.И.; Под ред. А.Г. Братухина – М.: Изд-во МАИ, 2000. – 304 с.
 9. Сопротивление усталости элементов конструкций [текст] / А.З. Воробьев, Б.И. Олькин, В.Н. Стебенев и др. – М.: Машиностроение, 1990. – 240 с.
 10. Справочник по сопротивлению материалов [текст] / Писаренко Г.С., Яковлев А.П., Матвеев В.В. – 2-е изд., перераб. и доп. – К.: Наук. думка, 1988. – 736с.
 11. Коэффициенты концентрации напряжений. Графики и формулы для расчета конструктивных элементов на прочность [текст] / Петерсон Р. – М.: Мир, 1977. – 302 с.
 12. Crawford, John. Guidelines for good Analysis: A step-by-step process for obtaining meaningful results // ANSYS Solutions. – Fall 2003. – p. 69-74.
 13. Crawford, John. Interpreting Your Analysis Results: Spend time reviewing the answers to understand what they really mean // ANSYS Solutions. – Spring 2004. – P. 36-38.
 14. Release 14.0 Documentation for ANSYS. Element Reference. Element Library, ANSYS Inc., 2011.
 15. Release 14.0 Documentation for ANSYS. Basic Analysis Guide. Loading. Defining Pretension in a Joint Fastener, ANSYS Inc., 2011.
 16. Release 14.0 Documentation for ANSYS. Basic Analysis Guide. The General Postprocessor (POST1). Reading Result Data into the Database. 5.1.3. Creating an Element Table

Допоміжна:

1. Проектирование легких самолетов [текст] / Бадягин А.А, Мухамедов Ф.А. – М.: Машиностроение, 1978. – 208 с.
2. Проектирование гражданских самолетов: Теории и методы [текст] / И.Я. Катырев, М.С. Неймарк, В.М. Шейнин и др.; Под ред. Г.В. Новожилова. – М.: Машиностроение, 1991. – 672 с.
3. Авиационное: Летательные аппараты, двигатели, системы, технологии [текст] / Колл. А20 авторов; под ред. А.Г. Братухина. – М.: Машиностроение, 2000. – 536 с.: ил.
4. Материалы конференции пользователей ANSYS. – М., 2005
5. Справочник по концентрации напряжений [текст] / Савин Г.Н., Тульчий В.И. – К.: Вища школа, 1976. – 412 с

15. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри проектування літаків та вертольотів k103.khai.edu.
2. Сервер кафедри проектування літаків та вертольотів.
3. Ресурси мережі Internet